

La nova economia que portem als nostres cors

Alba Hierro / @hierro34

En les últimes setmanes el Procés ha pres forma als carrers i ha començat a configurar-se un nou actor d'incidència en la qüestió sobiranista que no respon a lògiques de partit o institucionals sinó que s'organitza des de la base. Encara que siguin dies convulsos i s'hagi de donar resposta des del carrer a les agressions d'un estat que reacciona de forma violenta i intransigent a qualsevol desafiament a l'estatu quo, també hem de saber trobar, des del mateix carrer, el moment per **obrir els debats sobre quina societat volem construir** per tal de tenir horitzons compartits i la força col·lectiva per poder incidir en què siguin una realitat.

És en aquest marc de somiar un món nou en el qual ens podem qüestionar quin model econòmic imaginem. Voldria en les properes línies presentar **l'Economia Social i Solidària com la proposta subversiva que més s'apropa a les dinàmiques autoorganitzatives, solidàries i feministes** que estem respirant aquests dies als nostres carrers.

L'economia social està basada en diferents formes jurídiques com les cooperatives, associacions o fundacions que, per la seva estructura (propietat col·lectiva, juntes elegides pels socis, assemblees obertes, ...), **promouen una participació democràtica i el retorn social**. També s'hi inclouen empreses d'inserció i centres especials de treball l'objectiu de les quals és un retorn social en clau d'incloure a persones en risc d'exclusió en el mercat laboral. Per la seva banda, l'economia solidària posa el seu focus no tant en la forma jurídica com en els valors i les formes de fer que regeixen les iniciatives. És en aquesta clau de valors en la que intentaré analitzar perquè la proposta de l'economia solidària encaixa amb tot el que estem vivint aquests dies.

L'economia solidària sap que no hi ha res més legítim que prendre decisions amb la suma de mirades diverses

L'economia solidària creu en l'**horitzontalitat i la democràcia en la presa de decisions**. I entén que aquesta no es redueix a votar de tant en tant en qüestions tancades sinó en què tothom pugui incidir en la presa de decisions i tingui un espai de participació. Rebutgem que la presa de decisions recaigui sobre un grup reduït (amb poder institucional o fàctic) que es reuneix a porta tancada. L'economia solidària sap que no hi ha res més legítim i poderós que construir propostes i prendre decisions amb la suma de moltes mirades diverses, amb la potència de la intel·ligència col·lectiva. És per això que aquests dies no és estrany trobar-se a cooperativistes participant d'organitzacions de base per defensar els barris.

L'economia solidària és entendre que **les iniciatives socioeconòmiques no existeixen en el buit sinó en una societat de la qual en som corresponsables** i en la qual tenim voluntat d'incidir per la transformació social. Les iniciatives de l'economia solidària naixen amb voluntat d'arrelar-se al seu territori, de treballar braç a braç amb les veïnes per construir barris, pobles, més dignes: se solidaritzen amb les seves causes, cedeixen els seus espais, els seus coneixements per fer projectes comunitaris, se sumen al carrer quan és necessari reclamar justícia social. Així és natural que, com tantes vegades abans, el 20 de setembre, quan es va detenir alts càrrecs i assetjar la seu de la CUP, moltes cooperatives entenguessin que no podien restar indiferents i tanquessin perquè les seves sòcies poguessin estar a peu de carrer.

Lluny d'entrar en la lògica competitiva del capitalisme, **l'economia solidària vetlla perquè les iniciatives, cooperatives, projectes que la conformen intercooperin, treballant plegades** per afrontar reptes conjuntament i creant aliances sectorials, xarxes locals en barris i ciutats. Perquè sabem que juntes som més fortes. És sota aquesta lògica que la Xarxa d'Economia Solidària va participar de l'organització que va fer possible la vaga del 3 d'Octubre. És sota aquesta lògica de solidaritat que mentre moltes esquerres de l'Estat Espanyol mantenen amb un discurs tebi i equidistant, [REAS](#) (Red de Redes de Economía Alternativa y Solidaria) i les [economies feministes](#) han fet un pas endavant per posicionar-se pel dret d'autodeterminació del poble català.

Per construir societats justes cal una implicació de qui la conforma en el seu desenvolupament

L'economia solidària també entén que, més enllà de pertànyer a una societat vivim en un planeta de recursos finits i que no podem restar indiferents al col·lapse mediambiental que ens sobrevé. **Es promou l'ús d'energia verda, la reducció de residus, el reciclatge i la producció agroecològica.** Així, més enllà d'aplaudir els tractors cada cop que surten a defensar les concentracions, famílies i amics s'organitzen en barris arreu del territori català per crear grups de consum agroecològic que tenen interlocució directa amb pageses de proximitat que els proveeixen fruita i verdura evitant intermediaris per establir preus més justos per qui treballa la terra. Entenem que el consum responsable és una eina fonamental de la societat per potenciar totes les alternatives que volem generar.

També es planteja què fer i com gestionar els recursos naturals i comunitaris de manera oberta i cooperativa, implicant a les veïnes en aquesta tasca. Sent conscients que això implica **que la societat s'empoweri dediqui temps i energia a la gestió del que és comunitari** però entenent que no hi ha una altra forma de construir societats justes que no passi per una implicació de qui la conforma en el seu desenvolupament.

Per coherència, **es fa ús de les finances ètiques com Coop57 o Fiare**; construïdes en clau local i que busquen un triple benefici: econòmic, ambiental i impulsar projectes transformadors. Mentre les entitats que primen el lucre sense mirar les conseqüències de les seves inversions canvien la seva social com a mesura de pressió i buscant "estabilitat", les finances ètiques donen suport a les iniciatives locals que construeixen un món més just i solidari.

Si no posem les cures al centre de la vida, no podem crear res que mereixi l'alegria de ser viscut

L'economia solidària té clar que **travessar totes les nostres pràctiques per una mirada feminista és indispensable** perquè el que estem creant sigui vertaderament just i transformador. Com diuen en la declaració de les jornades feministes, és la mateixa lluita feminista que "ens ha ensenyat i ens ensenya que podem qüestionar i subvertir realitats que es presenten com intocables; que podem i hem de qüestionar els marcs establerts quan aquests serveixen per constrènyer els nostres cossos i les nostres vides".

És aquesta mateixa mirada feminista que remarca que si no donem importància a les cures i posem la vida al centre, no podem crear res que mereixi l'alegria de ser viscut. I amb aquesta consciència es treballa dintre i fora de les cooperatives, de les iniciatives de l'economia solidària, per **prioritzar el benestar de les persones que les integren per sobre dels beneficis**, per aprendre que les emocions són importants i s'han de posar sobre la taula i treballar-les per poder seguir caminant

plegades. És aquesta mateixa consciència la que aquestes últimes setmanes intenses i angoixants ha convertit les abraçades en actes revolucionaris.

Aquesta manera de fer economia no és una declaració de principis, un horitzó, una Ítaca. Aquesta nova economia ja existeix i la fem dia a dia. Cada dia amb la contradicció de dur-la a terme en un món regit per lògiques capitalistes perquè és aquesta realitat la que volem subvertir demostrant que hi ha altres maneres de fer les coses. L'economia social i solidària existeix i és aquí per desafiar la teoria de fi de la història, el discurs hegemònic que no hi ha una alternativa possible al capitalisme.

L'economia solidària són les 4.000 cooperatives, les 3.600 associacions i fundacions, les 221 entitats de la XES

L'economia social són les 4.000 **cooperatives** de Catalunya, les 3.600 **associacions i fundacions** que donen feina a més de 180.000 persones. Economia Solidària són les [221 entitats sòcies](#) de la **Xarxa d'Economia Solidària**. Les més de 500 iniciatives que es mostren a [Pam a Pam](#). Les xarxes sectorials com la [XAREC](#) (que aglutina diversos projectes de restauració que treballen sota les lògiques de l'economia solidària) o les [xarxes locals](#) als territoris. Els 150 **grups de consum agroecològics** a Catalunya. Economia solidària i comunitària són els espais i recursos públics gestionats per les veïnes. Són les propostes de gestió cooperativa de les necessitats bàsiques com l'[electricitat](#), les [comunicacions](#) o la [mobilitat](#). Economia solidària són els més de 1000 milions de préstec que les [finances ètiques](#) van concedir el 2016 a l'Estat. Són les 195 entitats que el proper cap de setmana estaran a la [Fira d'Economia Solidària](#) (FESC) mostrant que una altra economia és possible.

Aquesta és la realitat de l'economia social i solidària avui dia. Tenim a les nostres mans la possibilitat de pensar si en el procés de qüestionament de l'estatu quo apostem per fer-la créixer i desbordar un mercat regit per les lògiques individualistes, competitives i patriarcals. Tenim a les nostres mans la possibilitat de treballar per la construcció d'una societat que mereixi l'alegria de ser viscuda.

Alba Hierro és membre de la XES i activista de Pam a Pam.